

МЪРЗЕЛИВЕЦЪТ

Превод от руски: Дона Минчева, 1981

chitanka.info

Тъй ли е било, или не — не знам, но казват, че някога живеели мъж и жена. Мъжът бил такъв мързеливец, че нищичко не искал да похване. По цели дни само ядял и се излежавал — обръщал се ту на едната страна, ту на другата. А жена му работела неуморно — и себе си хранела и обличала, и мъжа си, и всичко вършела все сама. Ала колкото и да се трепела тя, все си оставали сетни сиромаси. Пък и какво можела да направи сама жена? Нивата им, като че ли за проклетия, била някъде далеч от селото и отгоре на това цялата камениста и песъчлива. Само коприва и разни бурени растели на нея, нищо друго.

Заловила се през пролетта жената, примолила се на съседите и изорала с тяхна помощ нивата. Заела после жито и го засяла. Изкласила една нива — да ѝ се ненагледаш, вълнува се като море.

Дошло време за жътва. Житото узряло. Веднъж жената казала на мъжа си:

— Стани и иди да видиш поне нашата нива. Може нищо да не е станало там и ние само напразно да се надяваме.

Надигнал се криво-ляво мързеливецът и се помъкнал към нивата. Но не бил изминал и половината път, и решил да се върне обратно. Стигнал той в къщи и казал на жена си:

— Ходих и видях нивата — нищо не е поникнало там освен коприва и бурени. Напразно само изхабихме толкова жито.

Знаела жена му каква им е нивата, но нищо не му отговорила. А щом дошло време за жътва, тя пак му казала:

— Или иди на нивата да жънеш, или остани в къщи, но ще избиеш маслото, ще нахраниш квачката с пиленцата, ще ги наглеждаш, ще отсееш брашно и ще опечеш хляб!

Решил мързеливецът да остане в къщи. Взел кълбото с конци на жена си и за да не се пръскат пиленцата и да не го безпокоят, навързал ги на един конец за квачката и ги пуснал така на хармана.

Изведнъж изневиделица долетял ястреб, спуснал се върху пиленцата и ги отнесъл заедно с квачката. Мързеливецът метнал на гръб торбата с брашно и ситото, взел в ръце паницата с млякото и подгонил ястреба, като си мислел: „И ястреба ще изплаша и ще го накарам да пусне квачката с пиленцата, и брашното ще отсея, и маслото ще избия — ще се отърва наведнъж от всички работи“.

Ала мързеливецът нито ястреба изплашил, нито брашното отсял, нито маслото избил — всичко изпопадало, изпочупило се и се пръснало. Останал той с празни ръце и се чудел какво да прави и как да посрещне жена си без пиленцата.

Спомнил си тогава мързеливецът, че жена му имала събрани яйца. Намерил ги, сложил ги в едно панерче и се насадил върху тях да ги мъти. „Ще поседя малко върху яйцата, докато се върне жена ми от нивата. Може и да се измътят нови пилета“ — помислил си той.

Седи мързеливецът върху яйцата и клона като квачка: „Клоп-клоп. Клоп-клоп.“

Върнала се жена му от жътва и му извикала:

— Отвори вратата!

— Клоп-клоп-клоп! — изкрякал той вместо отговор.

Втори път извикала жена му:

— Отвори вратата!

— Клоп-клоп-клоп! — изкрякал пак мъжът.

Трети път извикала жената:

— Но къде си, къде си се заврял? Отвори вратата, не чуваш ли?

Никой не ѝ отговорил, а отвътре се чувало само: „Клоп-клоп!“ Разбила жената вратата, влязла в къщи и що да види — мъжът седнал като квачка върху панерчето и кряка.

— Какво си измислил пак, какво правиш там? Ставай веднага от този панер!

— Ястреб отнесе квачката с пиленцата и аз исках да излюпя нови пиленца — отвърнал мъжът.

— Не ми трябва твоите пилета, ставай, ти казвам! — извикала жената, измъкнала го от панера и го накарала да седне край огнището.

На сутринта жената пак попитала мъжа си:

— Какво ще правиш? Ще отидеш ли да жънеш, или ще останеш в къщи?

— Не, по-добре да отида да жъна — отговорил мъжът, — само че ми пригответи три кокошки: една за закуска, друга за обед и трета за вечеря.

— Ох, ти само прибери житото, а пък аз не три, ами четири кокошки на ден ще ти давам!

Отишъл мързеливецът на нивата. Два снопа през деня дори не вързал, излежавал се и спал, но кокошките не забравил — изял ги и

трите наведнъж. Времето си минавало. Изтекли така три-четири дни. Всичкото жито на нивата така и щяло да прегори и да се изрони, но станала жената на мързеливеца, облякла се в мъжки дрехи, взела пушката, яхнала коня и тръгнала към нивата. Приближила се тя и извикала:

— Ей, жътварю, не познаваш ли някой мързеливец наблизко? Синът на царя е болен, умира. Казаха ни да му дадем да яде черен дроб от мързелив човек.

Изплашил се мързеливецът и почнал да се кълне и да уверява:

— Само един час има, откак съм започнал да жъна — можех ли да пожъна повече?

— Слушай, ако не пожънеш всичкото жито до довечера, ще дойда, ще ти отсека главата, ще ти извадя черния дроб и ще го отнеса на царския син — казал воинът и препуснал коня.

Опънал се мързеливецът да жъне. Пожънал всичкото жито, нито клас не оставил. Строполил се надвечер, капнал от умора, и заохкал. Дошла жена му, донесла му ядене, но на него хапвало ли му се? Седял той ни жив, ни мъртъв и едва дишал.

— Защо си се изморил толкова? — попитала го жена му. Разказал й мързеливецът, че край нивата минал царски човек и го заплашил: „Ако не пожънеш всичкото жито до довечера, ще дойда, ще ти отсека главата, ще ти извадя черния дроб и ще го отнеса на царския син!“

— Не бой се — утешила го жена му. — Нали си свършил всичко, няма какво вече да ти направят.

Вързали криво-ляво снопите, откарали ги, овършали и изсипали в хамбара житото.

Мързеливецът имал една свиня. Каквото намерел в къщи за ядене, все на свинята го носел, хранел я и я угоявал. Веднъж жената казала:

— Ние нямаме какво да ядем, а ти все мъкнеш за тая свиня. По-добре да я заколим!

— Не, няма да я заколя, докато не прокапе мас от нея — отговорил мъжът.

Взела жена му масло, разтопила го, плиснала го върху свинята, показала я след това на мъжа си и рекла:

— Виждаш ли как се е угоила, мас капе вече от нея.

Взел тогава мързеливецът и заклал любимата си свиня; обичал я той, но собствения си стомах май повече обичал!

Изял мързеливецът бърже-бърже свинята. Жената успяла да скрие от него само единия бут.

Разбрал той, че жена му е запазила още един свински бут, и почнел да я моли:

— Дай ми и него!

— Не — отговорила жена му, — няма да ти го дам!

— Ще умра, ако не ми го дадеш!

— Умри — отвърнала жена му. — Ако умреш, никой няма да съжaliaва за тебе!

Легнал мързеливецът на миндера, затворил очи, млъкнал — лежи и не диша. Заплакала жената над мъжа си като над мъртвец.

Повикали попа, сновали ковчег, сложили мъртвеца вътре и го понесли към църквата.

Приближила се все пак жената до ковчег и пошепнала на мъжа си:

— Стани, защото ще те погребем!

— Как да стана? Нали съм мъртъв?

— Стани, казвам ти — повторила жена му.

— Ако ми дадеш свинския бут, ще стана — отговорил той.

— Не! — рекла жената.

— Тогава и аз няма да стана — упорствувал мъжът.

Понесли мързеливеца като покойник и го сложили в църквата. Щом се стъмнило, жена му се приближила до църковните врати и извикала:

— Ей, мъртъвци, стари и нови, слушайте! На небето се строи нов храм, ставайте да носите тухли! Старите мъртъвци ще носят по сто, а новите — по двеста.

„Аз и пет тухли наведнъж не мога да вдигна, за какъв дявол ще взема да им нося по двеста?“ — помислил си мързеливецът, скочил от ковчег и дим да го няма от църквата!

Оттогава той не помислил нито да умира, нито да иска свински бут, пък и престанал да се излежава вече. Почнал да работи и заживял с жена си щастливо и богато.

*Мор там, пир тук,
триците там, брашното тук.
Разказвача, слушателя
от мора спаси!*

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.